

URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA BIH
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА РЕВИЗИЈУ ИНСТИТУЦИЈА БИХ
AUDIT OFFICE OF THE INSTITUTIONS OF BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.revizija.gov.ba

IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ FINANCIJSKOJ REVIZIJI

PRAVOBRANITELJSTVA BOSNE I HERCEGOVINE ZA 2024. GODINU

Kazalo

I. MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA.....	3
1. MIŠLJENJE O FINACIJSKIM IZVJEŠĆIMA	3
2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI.....	5
II. SAŽETAK PREPORUKA DANIH ZA 2024. GODINU	7
III. IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI	9
1. PREDMET I CILJ REVIZIJE	9
2. KRITERIJI KORIŠTENI U REVIZIJI	9
3. METODE I POSTUPCI REVIZIJE	10
4. OCJENA REALIZACIJE PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠĆA	10
5. NADLEŽNOST, ORGANIZACIJA I RUKOVOĐENJE.....	11
5.1. Aktivnosti iz nadležnosti rada Pravobraniteljstva	12
6. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA	14
7. FINACIJSKA IZVJEŠĆA.....	16
7.1. Pregled prihoda i primitaka	16
7.2. Pregled rashoda i izdataka iz proračuna.....	16
7.2.1. <i>Usluge stručnog obrazovanja</i>	17
7.3. Bilanca stanja.....	17
7.3.1. <i>Stalna sredstva</i>	18
7.3.2. <i>Potraživanja</i>	18
8. UPOŠLJAVANJE I STATUS UPOSLENIH (ANGAŽIRANIH) OSOBA	20
8.1. Ugovori o djelu.....	20
9. JAVNE NABAVE.....	20
9.1. Nabava tonera.....	21
9.2. Nabava usluga servisa i održavanja opreme.....	22
10. IT REVIZIJA	23
11. KOMENTARI PRAVOBRANITELJSTVA NA NACRT IZVJEŠĆA	24
PRIVITCI.....	24

I. MIŠLJENJE NEOVISNOG REVIZORA

Mišljenje neovisnog revizora se daje temelju obavljene financijske revizije koja obuhvata reviziju financijskih izvješća i, u svezi s istom, reviziju usklađenosti aktivnosti, financijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

1. MIŠLJENJE O FINANCIJSKIM IZVJEŠĆIMA

Obavili smo reviziju financijskih izvješća Pravobraniteljstva Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Pravobraniteljstvo) koji obuhvataju: bilancu stanja na 31.12.2024. godine, pregled prihoda, primitaka i financiranja po ekonomskim kategorijama, pregled rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama, posebne podatke o plaćama i broju uposlenih, pregled dinamike upošljavanja, pregled stalnih sredstava u obliku stvari i prava, pregled kapitalnih ulaganja po vrstama i projektima, pregled doznaka iz tekuće pričuve proračuna, te analizu iskaza - tekstualni dio, za godinu koja završava na taj dan.

Prema našem mišljenju, financijska izvješća Pravobraniteljstva prikazuju istinito i fer, u svim značajnim aspektima, financijsko stanje imovine, obveza i izvora sredstava na 31.12.2024. godine, te prihode i izvršenje proračuna za godinu koja se završava na navedeni datum, u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvješćivanja.

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine¹ i Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI)². Naše odgovornosti prema ISSAI standardima su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvješća*.

Neovisni smo o Pravobraniteljstvu u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju prema ISSAI 130 - Etički kodeks i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Skretanje pozornosti³

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o financijskim izvješćima, skrećemo pozornost na sljedeće:

- *Na poziciji prihoda od troškova postupaka su evidentirane uplate temeljem glavnog duga koje ne predstavljaju prihode Pravobraniteljstva (točka 7.1. Izvješća);*
- *Zbog ograničenja aplikacije ISEP i neadekvatno provedenog popisa ne možemo se pouzdati u točnost iznosa ukupnih potraživanja po predmetima koje vodi*

¹ Službeni glasnik BiH, broj 12/06

² Međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) dio su Okvira profesionalnih objava Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija – IFPP okvira (INTOSAI Framework of Professional Pronouncements), koji čine tri razine objava: INTOSAI načela (INTOSAI-P), međunarodni standardi vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI) i INTOSAI smjernice (GUID).

³ Odjeljak kojim revizor skreće pozornost korisnicima izvješća na pitanja koja su prezentirana ili objelodanjena u informacijama vezanim za predmet revizije, a koja su, prema revizorovoj profesionalnoj prosudbi, jako važna za razumijevanje takvih informacija od strane korisnika izvješća; u revizijskoj praksi ovaj odjeljak se naziva još i 'isticanje pitanja'.

Pravobraniteljstvo navedenih u tekstualnom dijelu Godišnjeg financijskog izvješća niti u iznos potraživanja temeljem dosuđenih troškova sudbenih postupaka koja su u nadležnosti Pravobraniteljstva (točka 7.3.2. Izvješća).

Odgovornosti rukovodstva za financijska izvješća

Rukovodstvo Pravobraniteljstva je odgovorno za sastavljanje i fer prezentaciju financijskih izvješća u skladu s primjenjivim okvirom financijskog izvješćivanja na razini institucija Bosne i Hercegovine tj. Zakonom o financiranju institucija BiH, Pravilnikom o financijskom izvješćivanju institucija BiH i Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH. Ova odgovornost podrazumijeva i kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za sastavljanje i prezentaciju financijskih izvješća koji ne sadrže značajne pogrešne iskaze uslijed prijevare ili greške, odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz financijska izvješća, kao i odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena, koje su razumne u danim okolnostima.

Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvješća

Naši ciljevi su stjeći razumno uvjerenje o tome jesu li financijska izvješća kao cjelina sačinjena bez značajnog pogrešnog prikazivanja uslijed prijevare ili greške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili greške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili zbrojno, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete temeljem tih financijskih izvješća.

Kao sastavni dio revizije, u skladu s Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija, stvaramo profesionalne procjene i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- Prepoznamo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikazivanja financijskih izvješća, zbog prijevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dovoljni i primjereni da osiguraju temelj za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikazivanja nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed greške, jer prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorenje, namjerno izostavljanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje unutarnjih kontrola.
- Stječemo razumijevanje unutarnjih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o uspješnosti unutarnjih kontrola.
- Ocjenjujemo primjerenost korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorilo rukovodstvo.
- Ocjenjujemo cjelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvješća, uključujući i objave, kao i da li financijska izvješća odražavaju transakcije i događaje na kojima su zasnovana na način kojim se postiže fer prezentacija.

S rukovodstvom komuniciramo u svezi sa, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim nalazima revizije, uključujući i one koji se odnose na značajne nedostatke u unutarnjim kontrolama koji su otkriveni tijekom naše revizije.

2. MIŠLJENJE O USKLAĐENOSTI

Mišljenje

U svezi s revizijom finansijskih izvješća Pravobraniteljstva za 2024. godinu, obavili smo i reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Prema našem mišljenju, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije Pravobraniteljstva za 2024. godinu u skladu su, u svim značajnim aspektima, sa zakonima i drugim propisima koji su definirani kao kriteriji za danu reviziju.

Temelj za mišljenje

Reviziju usklađenosti smo obavili u skladu sa Zakonom o reviziji institucija Bosne i Hercegovine i ISSAI 4000 - Standard za reviziju usklađenosti. Naše odgovornosti prema ovom standardu su detaljnije opisane u odjeljku *Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti*.

Neovisni smo o Pravobraniteljstvu u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju prema ISSAI 130 - Etički kodeks i ispunili smo ostale etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i odgovarajući da osiguraju temelj za naše mišljenje.

Skretanje pozornosti⁴

Ne izražavajući rezervu na mišljenje o usklađenosti, skrećemo pozornost na sljedeće:

- *Pravobraniteljstvo još uvijek nije okončalo aktivnosti na donošenju novog Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta (točka 5. Izvješća).*
- *Slabosti i nedostatke u procesu javnih nabava (točka 9. Izvješća).*

Odgovornosti rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za sastavljanje i fer prezentaciju finansijskih izvješća, rukovodstvo Pravobraniteljstva je također odgovorno da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije u skladu s propisima kojima su regulirane i potvrđuje da je tijekom fiskalne godine osiguralo namjensko, svrsishodno i zakonito korištenje raspoloživih sredstava za ostvarivanje utvrđenih ciljeva, te ekonomično, efikasno i efektivno funkcioniranje sustava finansijskog upravljanja i kontrole.

Odgovornosti revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvješćima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome jesu li aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, u svim značajnim aspektima, u skladu sa zakonima i drugim propisima kojima su

⁴ Odjeljak kojim revizor skreće pozornost korisnicima izvješća na pitanja koja su prezentirana ili objelodanjena u informacijama vezanim za predmet revizije, a koja su, prema revizorovoj profesionalnoj prosudbi, jako važna za razumijevanje takvih informacija od strane korisnika izvješća; u revizijskoj praksi ovaj odjeljak se naziva još i 'isticanje pitanja'.

regulirane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura, kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li se sredstva koriste za odgovarajuće namjene i da li je poslovanje Pravobraniteljstva, prema definiranim kriterijima, usklađeno s relevantnim zakonima i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji reguliraju poslovanje subjekta revizije. Također, naša odgovornost podrazumijeva i ocjenu financijskog upravljanja, funkcije unutarnje revizije i sustava unutarnjih kontrola.

Sarajevo, 03.07.2025. godine

GLAVNI REVIZOR

Hrvoje Tvrtković, v.r.

**ZAMJENIK
GLAVNOG REVIZORA**

Nedžad Hajtić, v.r.

**ZAMJENICA
GLAVNOG REVIZORA**

Neda Močević, v.r.

II. SAŽETAK PREPORUKA DANIH ZA 2024. GODINU

U Izvješću o obavljenoj financijskoj reviziji za 2024. godinu dano je 17 preporuka (8 novih i 9 ponovljenih⁵). Od ukupnog broja danih preporuka, pet preporuka se odnosi na financijska izvješća⁶, a ostale na usklađenost.

U tablici koja slijedi prikazan je sažetak danih preporuka, dok su detaljni nalazi prezentirani po procesima u okviru pojedinačnih točaka Izvješća.

Tablica 1. Sažetak danih preporuka za 2024. godinu

Br. prep.	Tekst preporuke	Status preporuke
1	Pravobraniteljstvo treba okončati aktivnosti na donošenju Pravilnika o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta.	P
2	Pravobraniteljstvo je dužno postupati u skladu sa Zakonom o financiranju institucija BiH, Priručnikom za financijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provođenje procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH u cilju uspostave efektivnog sustava financijskog upravljanja i kontrole.	P
3	Pravobraniteljstvo Bosne i Hercegovine treba da uspostavi sustav unutarnjih kontrola na način da osigura usuglašenost poslovanja sa odredbama zakonskih i podzakonskih propisa.	P
4	Preporučamo Pravobraniteljstvu da prilikom odabira seminara, koje organiziraju specijalizirane firme iz Bosne i Hercegovine, preferira lokacije u zemlji u cilju racionalizacije izdataka po navedenom osnovu.	P
5	Pravobraniteljstvo je dužno postupati skladu sa Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna u institucijama BiH u pogledu evidentiranja transakcija koje se odnose na stalna sredstva.	P
6	Pravobraniteljstvo je dužno provesti godišnji popis potraživanja u skladu s Naputkom o vršenju popisa imovine i obveza proračunskih korisnika institucija BiH u cilju točnog izvješćivanja o iskazanim stanjima istih na kraju godine.	P
7	Potrebno je osigurati zasebna izvješća o potraživanjima temeljem glavnog duga i potraživanja po osnovu dosuđenih troškova postupka.	P
8	Potrebno je osigurati točnost unesenih podataka u ISEP sustavu, uspostavljanjem adekvatnog nadzora shodno važećem Pravilniku o vođenju evidencija prihoda i potraživanja.	P
9	Pravobraniteljstvo treba u suradnji sa Ministarstvom financija i trezora BiH i drugim institucijama koje zastupa uspostaviti odgovarajući sustav praćenja naplate potraživanja temeljem glavnog duga.	P
10	Pravobraniteljstvo je dužno ponudu dobavljača ocijeniti neprihvatljivom ukoliko ponuđena cijena prelazi planirana, odnosno osigurana novčana sredstva ugovornog organa.	N
11	Pravobraniteljstvo treba da na osnovu potpisanih okvirnih sporazuma potpisuje pojedinačne ugovore o nabavi prema ukazanim potrebama.	N
12	Pravobraniteljstvo treba postupati u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavama u pogledu nedostavljanja garancije za dobro izvršenje ugovora.	N
13	Pravobraniteljstvo je dužno objaviti obavještenja o dodjeli ugovora na portalu Agencije za javne nabave BiH u skladu s odredbama Zakona.	N
14	Pravobraniteljstvo je dužno izvješćivati o realizaciji potpisanih ugovora/okvirnih sporazuma u skladu sa zakonskim odredbama.	N

⁵ Nerealizirane preporuke iz prethodnog razdoblja su, nakon utvrđenog činjeničnog stanja, ponovljene.

⁶ Broj 5,6,7,8 i 9

Br. prep.	Tekst preporuke	Status preporuke
15	Pravobraniteljstvo je dužno da prije pokretanja postupka nabave provede ispitivanje tržišta i u skladu sa tim donese odgovarajuću odluku o pokretanju postupka javne nabave.	N
16	Pravobraniteljstvo je dužno izbor najpovoljnijeg ponuđača vršiti u skladu sa uvjetima definiranim tenderskom dokumentacijom i odredbama Zakona o javnim nabavama BiH.	N
17	Pravobraniteljstvo treba sačiniti sveobuhvatnu analizu trenutnih nedostataka, grešaka i mogućih poboljšanja u radu ISEP sustava, te istu uputiti dobavljaču s kojim je potpisan ugovor o održavanju sustava radi otklanjanja uočenih nedostataka.	N

Status: N-nova, P-ponovljena

Osim navedenog, u Izvješću su obrađene tri preporuke čija je realizacija u 2024. godini ocijenjena kao realizacija u tijeku, a koje će i dalje biti predmet praćenja⁷ i jedna preporuka koja nije mogla biti ocijenjena.

⁷ Vidjeti tabelu broj 2. u tački 4. Izvještaja

III. IZVJEŠĆE O OBAVLJENOJ REVIZIJI

Ured za reviziju institucija Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: Ured za reviziju) obavio je finansijsku reviziju za 2024. godinu koja obuhvata reviziju finansijskih izvješća Pravobraniteljstva i, u svezi s istom, reviziju usklađenosti.

U Izvješću o obavljenj finansijskoj reviziji Pravobraniteljstva za 2024. godinu su, pored mišljenja neovisnog revizora i sažetka danih preporuka za 2024. godinu, prezentirani predmet i cilj revizije, korišteni kriteriji, kao i metode i postupci revizije. Također, ocijenjena je realizacija preporuka iz prethodnih izvješća i prezentirani su detaljni revizorski nalazi i dane preporuke.

1. PREDMET I CILJ REVIZIJE

Predmet revizije su finansijska izvješća Pravobraniteljstva za 2024. godinu i usklađenost aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija s relevantnim zakonima i drugim propisima.

Cilj je da se izrazi mišljenje o tome jesu li finansijska izvješća pouzdana i odražavaju li bilance u cijelosti rezultate poslovanja. Također, cilj revizije je procijeniti primjenjuje li rukovodstvo institucije zakone i propise, i koristi li sredstva za odgovarajuće namjene, te ocijeniti finansijsko upravljanje, sustav unutarnjih kontrola i funkciju unutarnje revizije.

S obzirom na to da se revizija obavlja ispitivanjem na bazi uzorka i da postoje inherentna ograničenja u računovodstvenom sustavu i sustavu unutarnjih kontrola, pojedina značajna pogrešna prikazivanja mogu ostati neotkrivena.

2. KRITERIJI KORIŠTENI U REVIZIJI

Revizija finansijskih izvješća i revizija usklađenosti podrazumijevaju proces objektivnog prikupljanja i procjenjivanja dokaza, kako bi se utvrdilo da li su predmeti revizije, tj. finansijska izvješća, kao i aktivnosti, finansijske transakcije i informacije, usklađeni s odgovarajućim kriterijima koji su sadržani u zakonima i drugim propisima. Kriteriji predstavljaju usporedne parametre koji se koriste kako bi se dala ocjena predmeta revizije.

Naime, za obavljanje finansijske revizije korišteni su sljedeći kriteriji:

- Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2024. godinu
- Zakon o financiranju institucija BiH
 - Pravilnik o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH
 - Pravilnik o finansijskom izvješćivanju institucija BiH
 - Instrukcije o privremenom financiranju institucija BiH za period siječanj – ožujak, travanj – lipanj i srpanj – rujan 2024. godine
- Zakon o plaćama i naknadama u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o porezu na dohodak i Zakon o doprinosima (FBiH i RS)
- Zakon o javnim nabavama i podzakonski akti
- Zakon o državnoj službi u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o radu u institucijama BiH i podzakonski akti
- Zakon o upravi i podzakonski akti
- Zakon o reviziji institucija BiH
- Zakon o obveznim odnosima

3. METODE I POSTUPCI REVIZIJE

Financijska revizija je provedena u skladu s donesenim godišnjim planom u dvije faze, odnosno obavljanjem prethodne i završne revizije u periodu između listopada 2024. godine i svibnja 2025. godine. U skladu s predmetom financijske revizije i metodologijom rada Ureda za reviziju koja se bazira na Međunarodnim standardima vrhovnih revizijskih institucija (ISSAI), sagledana je prezentirana dokumentacija i informacije o poslovanju Pravobraniteljstva, utvrđena su područja rizika i ocijenjeno je funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola po pojedinim procesima radi određivanja revizijskog pristupa. Na bazi uzorka je izvršen uvid u knjigovodstvenu dokumentaciju o nastalim poslovnim događajima evidentiranim u poslovnim knjigama Pravobraniteljstva. Ispitana je dosljednost primjene zakonskih propisa, te pravila, procedura i drugih internih akata koji su vezani za financijsko poslovanje Pravobraniteljstva. Obavljeni su razgovori s rukovodstvom Pravobraniteljstva i drugim uposlenicima u cilju pribavljanja obrazloženja odgovornih osoba u svezi s poslovnim događajima koji su bili predmetom revizije.

4. OCJENA REALIZACIJE PREPORUKA IZ PRETHODNIH IZVJEŠĆA

U prethodnim izvješćima o obavljenoj financijskoj reviziji Pravobraniteljstva Ured za reviziju je dao preporuke u cilju otklanjanja uočenih nepravilnosti, nedostataka i slabosti.

Tijekom obavljanja revizije za 2024. godinu ocijenili smo da Pravobraniteljstvo od ukupno 13 prethodno danih preporuka, devet preporuka nije realiziralo, za tri preporuke je realizacija u tijeku i jedna preporuka koja nije mogla biti ocjenjena u revidiranom razdoblju.

U narednoj tablici prikazan je pregled ocjene realizacije prethodno danih preporuka.

Tablica 2. Detaljan pregled ocjene realizacije prethodno danih preporuka

Broj prep.	Ocjena realizacije preporuke iz prethodnih izvješća	Status
1/2023	Pravobraniteljstvo je tijekom 2024. godine nastavilo da upućuje uposlene na stručna osposobljavanja van zemlje koje organiziraju firme iz Bosne i Hercegovine.	✗
2/2023	Pravobraniteljstvo BiH je redovnim godišnjim popisom obuhvatilo potraživanja na osnovu dosuđenih troškova sudskih postupaka, ali se nismo uvjerili u točnost navedenih podataka.	✗
3/2023	Pravobraniteljstvo nije uspostavilo adekvatan nadzor i kontrolu nad unosom podataka u ISEP sustav tako da se ne možemo pouzdati u točnost podataka o potraživanjima.	✗
4/2023	Pravobraniteljstvo nije poduzimalo aktivnosti s Ministarstvom financija i trezora Bosne i Hercegovine na uspostavi odgovarajućeg sustava praćenja naplate potraživanja temeljem osnovnog duga.	✗
5/2023	Pravobraniteljstvo nije osiguralo zasebna izvješća o potraživanjima temeljem glavnog duga i potraživanjima po osnovu dosuđenih troškova postupka.	✗
6/2023	Pravobraniteljstvo ni u 2024. godini nije izvješćivalo o realizaciji potpisanih ugovora/okvirnih sporazuma na portalu javnih nabava u skladu sa zakonskim odredbama.	✗
7/2023	Pravobraniteljstvo u 2024. godini nije vršilo nabavu vozila, tako da nismo mogli ocijeniti preporuku koja se odnosi na sačinjavanje tehničkih specifikacija vozila.	
1/2022	Pravobraniteljstvo nije do kraja 2024. godine uputilo prijedlog novog pravilnika o unutarnjem ustrojstvu na mišljenje nadležnim institucijama.	✗
2/2022	Pravobraniteljstvo nije u 2024. godini provodilo aktivnosti na uspostavljanju efektivnog sustava financijskog upravljanja i kontrole u skladu sa važećim zakonodavnim okvirom.	✗

Broj prep.	Ocjena realizacije preporuke iz prethodnih izvješća	Status
3/2022	U tijeku 2024. godine Pravobraniteljstvo nije poduzimalo aktivnosti na uspostavljanju sustava unutarnjih kontrola koji će osigurati usuglašenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima u značajnim oblastima.	
7/2022	Pravobraniteljstvo je u 2024. godini poduzimalo aktivnosti kako bi u glavnoj knjizi bili ispravno evidentirani prihodi po vrsti prihoda, ali još uvijek na prihodima od troškova postupka uplata koji se odnose na glavni dug.	
8/2022	Pravobraniteljstvo je poduzimalo aktivnosti na donošenju politika i procedura naplate potraživanja, ali još uvijek nije postignut značajan napredak u dijelu efikasnosti naplate potraživanja.	
14/2022	Pravobraniteljstvo je i u 2024. godini angažiralo osobe temeljem ugovora o djelu za obavljanje redovnih poslova, ali su izdaci za ove troškove značajno smanjeni u odnosu na prethodne godine.	

Status: realizirana preporuka⁸, preporuka čija je realizacija u tijeku⁹, nerealizirana preporuka¹⁰, preporuka koja nije mogla biti ocijenjena u revidiranom razdoblju ili nije relevantna za dalje praćenje.

5. NADLEŽNOST, ORGANIZACIJA I RUKOVOĐENJE

Pravobraniteljstvo je utemeljeno Zakonom o Pravobraniteljstvu Bosne i Hercegovine¹¹, a u cilju osiguranja mogućnosti da država Bosna i Hercegovina raspolaže efikasnom zakonskom zaštitom i zastupanjem u pogledu zaštite njenih Ustavom utvrđenih nadležnosti, interesa i prava.

Organizacijska struktura je utvrđena Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji Pravobraniteljstva iz 2005. godine i izmjenama iz 2009. godine, kojim su predviđena 23 izvršitelja zajedno sa pravobraniteljem i zamjenicima. Na 31.12.2024. godine u Pravobraniteljstvu je bilo 19 uposlenih od kojih su tri imenovane osobe (pravobranitelj i zamjenici), sedam pomoćnika pravobranitelja, osam uposlenika na administrativno-tehničkim poslovima (tehnički tajnik, arhivar, upisničari, vozač kurir, blagajnik) te jedna osoba na poslovima stručnog savjetnika za materijalno-financijske poslove.

Aktivnosti na izradi novog pravilnika o unutarnjem ustrojstvu još uvijek nisu okončane. Kolegij Pravobraniteljstva je 02.02.2024. godine usvojio Prijedlog novog pravilnika o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta, nakon čega je upućen u daljnu proceduru i pribavljanje potrebnih mišljenja od strane nadležnih organa, da bi 21.10.2024. godine aktom pravobraniteljice bio povučen iz daljnje procedure, čime su ove aktivnosti u 2024. godini obustavljene. Početkom 2025. godine, isti Prijedlog pravilnika je upućen u proceduru pribavljanja mišljenja.

PREPORUKA 1

Pravobraniteljstvo treba okončati aktivnosti na donošenju pravilnika o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta.

Funkciju Pravobraniteljstva vrše pravobranitelj i dva zamjenika pravobranitelja, a u radu im pomažu pomoćnici pravobranitelja. Pravobranitelja i zamjenike pravobranitelja imenuje i razrješava Vijeće ministara BiH. Funkcija pravobranitelja podliježe rotaciji u razdobljima od po

⁸ Realizirane su aktivnosti navedene u preporuci.

⁹ U tijeku je realizacija aktivnosti te stoga u ovom Izvješću nije dana nova preporuka, ali je dat opis stanja i provedenih aktivnosti.

¹⁰ Nisu poduzimane aktivnosti na realizaciji preporuke te je stoga u ovom Izvješću ponovljena preporuka za predmetni proces.

¹¹ Službeni glasnik BiH, broj 08/02, 10/02, 44/04, 102/09 i 47/14

osam mjeseci. Pravobranitelj i zamjenici pravobranitelja imenovani su u rujnu 2023. godine na mandat od četiri godine. Pravobraniteljstvo za svoj rad odgovara Vijeću ministara BiH i Parlamentarnoj skupštini BiH kojoj je dužan najmanje jednom godišnje podnijeti izvješće.

5.1. Aktivnosti iz nadležnosti rada Pravobraniteljstva

5.1.1. Sudbeni sporovi

U tekstualnom dijelu Godišnjeg financijskog izvješća Pravobraniteljstvo je navelo pregled aktivnih sudskih postupaka protiv Bosne i Hercegovine i njenih institucija sa stanjem na 31.12.2024.godine u ukupnoj vrijednosti od 238.393.565 KM. Ukupan broj predmeta iznosi 962, a na osnovu prezentiranih informacija najveći dio ovih predmeta se odnosi na pitanja iz radnog odnosa i prava iz radnog odnosa.

5.1.2. Arbitražni postupci

U okviru svojih nadležnosti, Pravobraniteljstvo prilikom vođenja međunarodnih arbitražnih postupaka zastupa Bosnu i Hercegovinu pred Međunarodnim centrom za rješavanje investicijskih sporova u Washingtonu. Arbitražni postupci koji se vode protiv Bosne i Hercegovine su potencijalna prijetnja (obveze) za proračun i imovinu Bosne i Hercegovine, te ih tako treba i promatrati. O svim aktivnostima u arbitražnim postupcima koji se vode pred međunarodnim tijelima protiv BiH, Pravobraniteljstvo BiH izvješćuje Vijeće ministara BiH i Parlamentarnu skupštinu BiH putem izvješća o radu, kao i entitetske vlade ovisno o tome u kojem entitetu je nastao spor.

Prema podacima iz Pravobraniteljstva, ukupan broj arbitražnih postupaka koji se vode protiv Bosne i Hercegovine i imaju oznaku inozemnosti je 21.

U narednoj tablici prikazan je pregled arbitražnih postupaka i postupaka s elementom inozemnosti sa značajnim iznosima vrijednosti spora koji su u tijeku :

Tablica 3. Pregled arbitražnih postupaka i postupaka s elementima inozemnosti sa značajnim iznosima vrijednosti spora koji su u tijeku ili su okončani

r/b	Pokretač arbitraže	Pravna osoba/entitet na koji se arbitraža odnosi	Pravni temelj	Datum pokretanja	Vrijednost spora	Status postupka
1	Elektrogospodarstvo – razvoj i inženjering Slovenija	RTE Ugljevik Republika Srpska	Samoupravni sporazum o udruživanju rada i sredstava iz 1989.godine	28.05.2024	695.175.000 EUR	Status mirovanja do 31.05.2025. godine
2	Pramod Mittal, Sangetta Mital, Vartika Mittal, Shristi Mittal i Divyesh Mittal - Indija	GIKIL Lukavac Federacija BiH	Sporazum između Bosne i Hercegovine i Republike Indije	27.10.2023	400.000.000 USD	Postupak u fazi razmjene dokaza
3	Hrvatska elektroprivreda d.d. Zagreb Hrvatska	RiTE Gacko Republika Srpska	Sporazum između Vlade Republike Hrvatske i Vlade Bosne i Hercegovine	12.05.2017	100.000.000 EUR	Postupak mirnog rješavanja spora je u tijeku

4	Kermas energija d.o.o. Zagreb (vjetropark Trusina) Hrvatska	Vlada Republike Srpske	Jednostran raskid ugovora o koncesiji od strane Republike Srpske.	12.02.2024	102.056.122 EUR	Postupak je u tijeku
5	Daniel Čavić, Kalifornija SAD	Yugo banka Beograd	Aneks C Sporazuma o pitanjima sukcesije SFRJ	05.05.2023	738.772 USD	Postupak je u tijeku.
6	Viadukt doo Portorož, Vladimir Zevnik i Boris Goljevski Slovenija	Vlada Republike Srpske	Raskid ugovora o koncesiji za izgradnju hidroenergetskog sustava na rijeci Vrbas od 25.11.2004. godine zaključenog između Vlade Republike Srpske i HES Vrbas a.d. Krupa na Vrbasu.	15.11.2016	42.600.000 EUR	Donesena presuda i pokrenuti su postupci prinudne naplate.

Postupci od 1-5 su u tijeku, dok je postupak pod brojem 6 okončan.

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je s Vladom Republike Srpske zaključilo sporazume o međusobnim pravima i obvezama u svezi s arbitražnim postupcima „Viadukt“ d.o.o. Portorož protiv Bosne i Hercegovine i „Elektrogospodarstva Slovenija“ protiv Bosne i Hercegovine kojima je utvrđeno da će Vlada Republike Srpske u ime Bosne i Hercegovine platiti troškove advokata, pravnih i finansijskih savjetnika i drugih eksperata i konzultanata, troškove vođenja arbitražnih postupaka, kao i sve eventualne novčane iznose (naknadu štete i/ili izgubljenju dobit s kamatom, odštetu i drugo), koje bi na osnovu konačne arbitražne odluke donesene u arbitražnim postupcima tužitelju bila dužna isplatiti Bosna i Hercegovina.

Kod arbitražnog postupka Pramod Mittal, Sangeeta Mittal, Vartika Mittal, Shristi Mittal i Divyesh Mitta, Vlada Tuzlanskog kantona, kao ni Vlada Federacije Bosne i Hercegovine, na traženje Vijeća ministara BiH, nisu prihvatile da snose troškove postupka tako da su dosadašnji troškovi u svezi postupka financirani na teret proračuna institucija BiH.

Pored ovih postupaka, vode se i postupci koje su pokrenule fizičke osobe i pravne osobe, a koji se odnose na predaju u posjed imovine, zahtjeve za nekretnine, zahtjeve za uknjižbe, zahtjeve za naknadu oduzete imovine, zahtjeve za promjenu u katastru i dr.

Arbitražni postupak po tužbi Viadukt d.o.o. Portorož je spor nastao između Viadukt d.o.o. Portorož, Vladimir Zevnik iz Ankarana, Republika Slovenija i Boris Goljevšek iz Pirana, Republika Slovenija i nadležnih organa Republike Srpske u vrijednosti 42.600.000 EUR-a. Isti je okončan odlukom u korist tužitelja.

Naime, Odlukom arbitražnog tribunala¹² od 15.04.2022. godine usvojen je tužbeni zahtjev tužioca, te je Bosna i Hercegovina obvezna da izvrši plaćanje sljedećih iznosa:

- 39,8 milijuna EUR-a na ime naknade štete,
- 5,68 milijuna EUR-a na ime troškova postupka tužitelja,
- 343,000 \$ na ime naknade troškova predujma koji su plaćeni od strane tužitelja i kamate koja teče nakon donošenja odluke na iznos od 39,8 milijuna EUR-a.

¹² Odluka Arbitražnog tribunala broj : ARB 16/36

Na donesenu odluku arbitražnog tribunala izjavljena je žalba/revizija, koja je odlukom arbitražnog suda 01.05.2024. godine odbijena¹³.

U srpnju 2017. godine između Vijeća ministara Bosne i Hercegovine i Vlade Republike Srpske zaključen je Sporazum o međusobnim pravima i obvezama u svezi s arbitražnim postupkom u predmetu „Viadukt d.o.o. Portorož, Vladimir Zevnik iz Ankarna, Republika Slovenija i Boris Goljševec iz Pirana, Republika Slovenija protiv tužene Bosne i Hercegovine“ (ICSID Case No. ARB/16/36) pred Međunarodnim centrom za rješavanje investicijskih sporova u Washingtonu.¹⁴ U članku 3. određeno je: „Vlada Republike Srpske će u ime Bosne i Hercegovine platiti sve troškove odvjetnika, pravnih i financijskih savjetnika i drugih eksperata i konzultanata, kao i troškove vođenja arbitražnog postupka, uključujući administrativne troškove i pristojbe, troškove arbitražnog tribunala, kao i sve druge troškove potrebne za vođenje arbitražnog postupka“. Člankom 4. Sporazuma utvrđeno je: „Sve eventualne novčane iznose (naknadu štete i/ili izgubljenju dobit s kamatom, odštetu i drugo), koje bi na osnovu konačne arbitražne odluke, donesene u arbitražnom postupku tužiocu bila dužna isplatiti Bosna i Hercegovina, po prijemu dokumentiranog zahtjeva Pravobraniteljstva Bosne i Hercegovine, Vlada Republike Srpske se bezuvjetno obvezuje da isplati u roku određenom arbitražnom odlukom.“

Po prijemu odluke ISCID Komiteta u postupku Viaduct d.o.o. Portorož i presude Tribunala od 18.04.2022. godine, Pravobraniteljstvo BiH je više puta uputilo dokumentirani zahtjev Vladi Republike Srpske za postupanje po navedenoj presudi te da u skladu s navedenim Sporazumom izvrši isplatu duga u cijelosti. Obveza po navedenoj presudi još uvijek nije izmirena, iako se svakodnevno ista uvećava temeljem kamata od cca 9 tisuća EUR-a. Vlada Republike Srpske još uvijek nije postupila po Sporazumu. Vijeće ministara BiH je predlagalo određena rješenja navedenog pitanja, ali isto još uvijek nije riješeno.

U međuvremenu su pravni zastupnici tužitelja pokrenuli postupke prinudnog izvršenja u Bosni i Hercegovini i inozemstvu u cilju izmirenja obveza prema konačnoj arbitražnoj odluci.

6. SUSTAV UNUTARNJIH KONTROLA

Pravobraniteljstvo je odgovorno za kreiranje, primjenu i održavanje unutarnjih kontrola koje su relevantne za pripremu i prezentaciju financijskih izvješća i usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima.

Financijsko upravljanje i kontrola: Pravobraniteljstvo je prethodnih godina u skladu sa Zakonom o financiranju institucija BiH¹⁵, Priručnikom za financijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provođenje procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH sačinilo mape i opise poslovnih procesa te definiralo i procijenilo rizike. Kada je riječ o kontrolnim aktivnostima u obliku pisanih politika i procedura za procese prihoda i primitka, rashoda i izdatka, upravljanja imovinom i obvezama, javnih nabava, Pravobraniteljstvo posjeduje interna pravila i procedure iz prethodnih godina.

Rukovodstvo je 17.11.2023. godine formiralo Radnu skupinu za financijsko upravljanje i kontrolu koja je odgovorna i ovlaštena za uspostavu sustava financijskog upravljanja i kontrole što podrazumijeva popis i opis poslovnih procesa, izradu mape procesa, identifikaciju i procjenu rizika, upravljanje rizicima, uspostavu kontrolnih aktivnosti koje obuhvataju pisane politike i procedure...). Donesen je Godišnji akcijski plan za uspostavljanje i unapređenje FUK-

¹³ Odluka ISCID Komiteta od 01.05.2024.godine.

¹⁴ Službeni glasnik BiH, broj 54/17

¹⁵ Službeni glasnik BiH, broj 61/04, 49/09, 42/12, 87/12 i 32/13

a za 2024. godinu koji sadržava i preporuke interne i eksterne revizije. Radna grupa u 2024. godini nije provodila aktivnosti na uspostavi, razvoju i jačanju financijskog upravljanja i kontrole u Pravobraniteljstvu.

Shodno navedenom, Pravobraniteljstvo nije provodilo kontinuirane aktivnosti na procjenjivanju funkcioniranja sustava financijskog upravljanja i kontrole i njegovom ažuriranju.

Pravobraniteljstvo BiH je Središnjoj harmonizacijskoj jedinici Ministarstva financija i trezora BiH¹⁶ dostavilo Godišnje izvješće o sustavu financijskog upravljanja i kontrole za 2024. godinu.

PREPORUKA 2

Pravobraniteljstvo je dužno postupati u skladu sa Zakonom o financiranju institucija BiH, Priručnikom za financijsko upravljanje i kontrolu i Smjernicama za provođenje procesa upravljanja rizicima u institucijama BiH cilju uspostave efektivnog sustava financijskog upravljanja i kontrole.

Funkcioniranje sustava unutarnjih kontrola: Na osnovu provedene revizije utvrdili smo da sustav unutarnjih kontrola u Pravobraniteljstvu, generalno gledano, nije na zadovoljavajućoj razini. Konstatirani su nedostaci i slabosti u gotovo svim segmentima poslovanja koji su bili predmet revizije (organizacijska struktura, angažiranje osoba po ugovoru o djelu, popis sredstava i obveza, naplata potraživanja, javne nabave) što je detaljno opisano u narednim točkama Izvješća.

Većina nedostataka i nepravilnosti se ponavlja već duži niz godina te nismo uočili značajnije aktivnosti Pravobraniteljstva na njihovom prevazilaženju. Jedan od uzroka je neadekvatna organizacijska struktura, jer je značajan dio poslova koji se odnosi na materijalno-financijsko poslovanje u skladu sa Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji dodijeljen jednoj osobi, stručnom savjetniku za financijske poslove.

Sistematizirano radno mjesto tajnika, koji bi u skladu sa Pravilnikom o ustroju i sistematizaciji trebao da rukovodi organizacijskom jedinicom administracije Pravobraniteljstva, nije popunjeno već dugi niz godina tako da još uvijek nije uspostavljen adekvatan nadzor i kontrola nad administrativno tehničkim i financijsko materijalnim aktivnostima i poslovima.

PREPORUKA 3

Pravobraniteljstvo Bosne i Hercegovine treba da uspostavi sustav unutarnjih kontrola na način da osigura usuglašenost poslovanja s odredbama zakonskih i podzakonskih propisa.

¹⁶ Navedena Jedinica ima obvezu sačinjavati i Vijeću ministara BiH dostavljati konsolidirano godišnje izvješće o sustavu financijskog upravljanja i kontrole u institucijama BiH koji sadrži informacije o stepenu uspostavljanja, napretku, stanju i aktivnostima koje su u izvještajnom periodu realizirane u oblasti razvoja sustava unutarnjih financijskih kontrola, kao i o planovima za budući razvoj sustava unutarnjih financijskih kontrola u institucijama BiH.

7. FINACIJSKA IZVJEŠĆA

Pravobraniteljstvo je sačinilo Godišnje finacijske izvješće za 2024. godinu i dostavilo ga nadležnim organima i institucijama u skladu s važećim propisima i u utvrđenom roku.

Analizom bilješki uz finacijska izvješća konstatirano je da su sačinjeni prema Pravilniku o finacijskom izvješćivanju institucija BiH¹⁷.

7.1. Pregled prihoda i primitaka

Ukupno ostvareni prihodi i primici po ekonomskim kategorijama, u periodu od 1.1. do 31.12.2024. godine, iskazani su u iznosu od 234.821 KM, što je za 78.821 KM više u odnosu na prihode i primitke planirane za 2024. godinu.

Značajni prihodi odnose se na prihode od naknada troškova postupka (228.749 KM).

Prihodi od naknada troškova vođenja postupka: Prihodi Pravobraniteljstva su prihodi od koji se uplaćuju temeljem pravosnažnih presuda suda u kojima su dosuđeni troškovi postupka u korist institucija BiH.

U tijeku 2024. godine Pravobraniteljstvo je provodilo aktivnosti kako bi u glavnoj knjizi bili ispravno evidentirani prihodi po vrsti prihoda. Možemo konstatirati da je smanjen broj uplata koji se ne odnose na troškove postupka, ali još uvijek se u glavnoj knjizi na kontu prihoda od naknada troškova postupka evidentiraju uplate po osnovu glavnog duga koje ne predstavljaju prihode Pravobraniteljstva, već prihode drugih institucija Bosne i Hercegovine koje Pravobraniteljstvo zastupa.

Shodno navedenom, Pravobraniteljstvo je poduzelo aktivnosti kako bi u glavnoj knjizi bili ispravno evidentirani prihodi po vrsti prihoda (preporuka broj 7 /2022 u Tablici 2) koju ćemo pratiti u narednom razdoblju do konačne implementacije.

Pregled prihoda i primitaka prikazan je u Priritku I. Izvješća.

7.2. Pregled rashoda i izdataka iz proračuna

Zakonom o proračunu institucija Bosne i Hercegovine i međunarodnih obveza Bosne i Hercegovine za 2024. godinu¹⁸, Pravobraniteljstvu su odobrena sredstva u ukupnom iznosu od 1.469.000 KM (tekući izdaci 1.433.000 KM i kapitalni izdaci 36.000 KM)¹⁹. Također, spomenutim zakonom je odobreno 20 uposlenih u Pravobraniteljstvu.

U pregledu rashoda i izdataka po ekonomskim kategorijama – zbrojno, u razdoblju od 1.1. do 31.12.2024. godine, ukupno ostvareni rashodi iskazani su u iznosu od 1.188.845 KM, što je za 280.155 KM manje u odnosu na raspoloživi (korigirani) proračun za 2024. godinu.

¹⁷ Službeni glasnik BiH, broj 25/15, 91/17 i 2/24

¹⁸ Službeni glasnik BiH, broj 50/24

¹⁹ Do usvajanja proračuna za 2024. godinu, Pravobraniteljstvo je raspolagalo sredstvima odobrenim prema pojedinačnim Instrukcijama o privremenom financiranju institucija BiH za period siječanj – ožujak 2024. godine, broj: 05-16-2-9002-1/23 od 28.12.2023. godine, za period travanj – lipanj 2024. godine, broj: 05-02-2-2499-1/24 od 26.3.2024. godine i period srpanj – rujan 2024. godine, broj: 05-02-2-4285-1/24 od 25.6.2024. godine koje je donio ministar financija i trezora Bosne i Hercegovine.

Vrijednosno značajni rashodi odnose se na: bruto plaće (907.652 KM)²⁰, naknade troškova uposlenih (81.982 KM), ugovorene i druge usluge (74.548 KM), putni troškovi (24.815 KM), izdatke za uporabu vozila (23.342 KM) i izdatke za telefonske i poštanske usluge (27.437 KM).

Pregled rashoda i izdataka iz proračuna prikazan je u Prilogu II. Izvješća.

U daljem tekstu navodimo nalaze revizije, stanje po procesima za koje su dane preporuke u ranijem razdoblju čija realizacija je u tijeku, kao i određena objelodanjivanja činjenica o značajnim rashodima realiziranim u 2024. godini.

7.2.1. Usluge stručnog obrazovanja

Izdaci za usluge stručnog obrazovanja ostvareni su u iznosu od 7.682 KM i najvećim dijelom se odnose na plaćene kotizacije za edukacije uposlenih u inozemstvu u organizaciji specijaliziranih firmi za edukaciju iz Bosne i Hercegovine (5.578 KM). Teme koje su obrađene na tim seminarima odnose se na uredsko poslovanje, rad u pisarnici, upravljanje promjenama i stresom, rješavanje konflikata i sl. Pored isplaćenih troškova kotizacija, isplaćeni su i troškovi službenog putovanja tako da je za predmetne namjene realizirano ukupno 20.580 KM.

Tijekom revizije nisu nam dostavljene analize koje se odnose na odabir tema edukacija, kao ni informacije o dostupnosti obrađivanja istih tema u zemlji i inozemstvu.

PREPORUKA 4

Preporučamo Pravobraniteljstvu da prilikom odabira seminara, koje organiziraju specijalizirane tvrtke iz Bosne i Hercegovine, preferira lokacije u zemlji u cilju racionalizacije izdataka po ovom temelju.

7.3. Bilanca stanja

U bilanci stanja na 31.12.2024. godine iskazana su ukupna sredstva u iznosu od 301.480 KM. Ukupne obveze s izvorima sredstava iskazane su u iznosu od 417.461 KM.

Značajne stavke bilance stanja odnose se neotpisanu vrijednost stalnih sredstava (295.402.KM), obveze prema dobavljačima (27.430 KM), obveze prema uposlenima (88.720 KM).

Bilanca stanja prikazana je u Prilogu III. Izvješća.

²⁰ Prosječan broj uposlenih u 2024. godini za koje su isplaćene bruto plaće bio je 18.

7.3.1. Stalna sredstva

Nabavna vrijednost stalnih sredstava iskazana u glavnoj knjizi i Godišnjem financijskom izvješću iznosi 510.215 KM, ispravka vrijednosti 214.814 KM, a sadašnja vrijednost iznosi 295.401 KM. Pod knjigovodstvenim stanjima na 31.12. smatraju se stanja utvrđena nakon što su u knjigovodstvu proknjižene sve promjene i transakcije nastale zaključno do tog dana.

Nakon obavljenog popisa, obračun inventure nije proknjižen sa 31.12.2024. godine, nego je obračun inventure proknjižen 18.02.2025. godine sa stanjem na 31.01.2025. godine. U vrijednost stalnih sredstava po izvršenom obračunu inventure ušao je i obračun amortizacije za mjesec 01/2025. godine, čime su iskazana stalna sredstva podcijenjena.

PREPORUKA 5

Pravobraniteljstvo je dužno postupati u skladu sa Pravilnikom o računovodstvu i računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna u institucijama BiH²¹ u pogledu evidentiranja transakcija koje se odnose na stalna sredstva.

7.3.2. Potraživanja

Pravilnikom o računovodstvu s računovodstvenim politikama i procedurama za korisnike proračuna institucija BiH precizirano je da su potraživanja rezultat prošlih događaja i od kojih se očekuju buduća financijska imovina proračuna odnosno proračunskih korisnika, koja se potražuju od trećih osoba i od kojih se očekuju buduće koristi u obavljanju djelatnosti.

Pravobraniteljstvo je u tekstualnom dijelu Godišnjeg financijskog izvješća navelo informacije da ukupna potraživanja prema podacima iz Informacijskog sustava upravljanja predmetima Pravobraniteljstva i sustava praćenja prihoda (ISEP) iznose 9,9 milijuna s napomenom da ista podrazumijevaju potraživanja o svim aktivnim predmetima koje Pravobraniteljstvo vodi, uključujući potraživanja o glavnom dugu i potraživanja o troškovima postupka. Pravobraniteljstvo je u izvješću navelo da je provelo popis ovih potraživanja.

Ustanovili smo različite podatke o potraživanjima ovisno o izvješću koje se povlači iz ISEP-a, a popisno povjerenstvo to nije konstatiralo niti je vršilo uvid u stvarno stanje predmeta. Također, kao što je i povjerenstvo konstatiralo, još uvijek aplikacija ISEP nema mogućnost kreiranja zasebnih izvješća po različitim osnovama za potraživanje (potraživanjima temeljem glavnog duga i potraživanja temeljem dosuđenih troškova postupka, kamatama i dr). Shodno navedenom, ne možemo potvrditi da je popis potraživanja proveden u skladu s Naputkom o vršenju popisa imovine i obveza proračunskih korisnika institucija BiH,²² odnosno da je iznos potraživanja objavljen u Godišnjem financijskom izvješću, niti iznos potraživanja temeljem dosuđenih troškova sudbenih postupaka koji su isključivo u nadležnosti Pravobraniteljstva, točan.

²¹Pravilnik broj:01-08-02-2-1515-1/15

²² Uputstvo o vršenju popisu imovine i obveza proračunskih korisnika institucija BiH broj:08-02-2-7449-1/24

PREPORUKA 6

Pravobraniteljstvo je dužno provesti godišnji popis potraživanja u skladu sa Uputstvom o vršenju popisa imovine i obveza proračunskih korisnika institucija BiH, u cilju točnog izvještavanja o iskazanim stanjima potraživanja na kraju godine.

PREPORUKA 7

Potrebno je osigurati zasebna izvješća o potraživanjima temeljem glavnog duga i potraživanjima temeljem dosuđenih troškova postupka.

Iako je prethodne godine Pravobraniteljstvu preporučano da uspostavi adekvatan nadzor nad unosom podataka u ISEP sustav, nisu nam prezentirani dokazi da je Pravobraniteljstvo po tom pitanju poduzimalo aktivnosti. Ponovo smo ustanovili različite podatke o potraživanjima ovisno o izvješću koje se povlači iz ISEP-a.

PREPORUKA 8

Potrebno je osigurati točnost unesenih podataka u ISEP sustavu uspostavljanjem adekvatnog nadzora shodno važećem Pravilniku o vođenju evidencija prihoda i potraživanja.

Također, još uvijek nije uspostavljen zadovoljavajući sustav praćenja i evidentiranja naplate potraživanja temeljem glavnog duga, u suradnji sa institucijama BiH koje Pravobraniteljstvo zastupa. Prema izjavama rukovodstva, obavljeni su razgovori s relevantnim osobama u Ministarstvu financija i trezora BiH na uspostavljanju sustava praćenja naplate potraživanja temeljem glavnog duga, međutim nema konkretnih aktivnosti niti pomaka na rješavanju ove problematike.

PREPORUKA 9

Pravobraniteljstvo treba, u suradnji s Ministarstvom financija i trezora BiH i drugim institucijama koje zastupa, uspostaviti odgovarajući sustav praćenja naplate potraživanja temeljem glavnog duga.

Prema podacima iz ISEP-a, ukupni postotak naplate potraživanja za sve godine iznosi oko 22,4 %. Ustanovili smo da se uplate po predmetima uglavnom vrše u obrocima/ratama uz suglasnost Pravobraniteljstva, zbog čega postupak naplate potraživanja traje duže razdoblje. Pravobraniteljstvo je u obrazloženjima izvješća navelo da dinamika naplate, između ostalog, ovisi i o sudovima koji vode izvršne postupke. Sagledavajući proces sveukupno, iako se poduzimaju aktivnosti, smatramo da još uvijek postoji prostor za unapređenje kroz osiguranje dosljedne primjene propisanih pravila i procedura.

Prema navedenom, Pravobraniteljstvo je poduzimalo aktivnosti na donošenju politika i procedura naplate potraživanja shodno danoj preporuci iz prethodnih godina (preporuka broj 8 /2022 u Tablici 2), ali još uvijek nije postignut značajan napredak, tako da ćemo aktivnosti Pravobraniteljstva u ovom segmentu pratiti i u narednom razdoblju do konačne implementacije preporuke.

8. UPOŠLJAVANJE I STATUS UPOSLENIH (ANGAŽIRANIH) OSOBA

8.1. Ugovori o djelu

Izdaci za ugovore o djelu zaključno s 31.12.2024. iskazani su u neto iznosu od 29.851 KM, što je za 35.815 KM manje u odnosu na prethodnu godinu. Ukupno je u 2024. godini bilo angažirano pet izvršitelja.

Angažiranje osoba vršeno je za poslove kurira-vozača zamjenika pravobranitelja i pomoćnika pravobranitelja (jedna osoba tijekom cijele godine, mjesečna neto naknada 950 KM), poslove informatičara (jedna osoba tijekom cijele godine, mjesečna neto naknada 500 KM) te financijske poslove (jedna osoba tijekom devet mjeseci, mjesečna naknada 1.000 KM). Kao razlog angažiranja navedenih osoba Pravobraniteljstvo ističe neadekvatnu organizacijsku strukturu jer navedeni poslovi nisu sistematizirani te odsustva osobe uposlene na financijskim poslovima.

Shodno navedenom, Pravobraniteljstvo je poduzelo aktivnosti na racionalizaciji izdataka i smanjenju broja osoba angažiranih temeljem ugovora o djelu, ali s obzirom na to da još uvijek postoje ovakvi angažmani za poslove iz djelokruga redovitih aktivnosti, preporuku danu prethodnih godina (preporuka broj 14/2022 u Tablici 2) ćemo pratiti i u narednom razdoblju do njene konačne realizacije.

9. JAVNE NABAVE

Pravobraniteljstvo je donijelo i objavilo Plan javnih nabava za 2024. godinu, kako je propisano Zakonom o javnim nabavama Bosne i Hercegovine²³.

Prema prezentiranim podacima²⁴, Pravobraniteljstvo je u 2024. godini provelo 12 postupaka javnih nabava putem konkurentskog zahtjeva za dostavu ponuda u vrijednosti 77.804 KM. U skladu sa Aneksom II. dio B, Pravobraniteljstvo je izvršilo nabave u vrijednosti 16.617 KM.

Revizijom procedura javnih nabava utvrđene su određene nepravilnosti koje navodimo u tekstu dole.

Pravobraniteljstvo, u postupku javne nabave osiguranja vozila i tonera, nije ponude ponuđača čija je cijena prelazila procijenjenu vrijednost nabave (osigurana novčana sredstva) ocijenilo kao neprihvatljive, već je dobavljačima dopustilo učešće u postupcima javne nabave, što nije u skladu s odredbama članka 2. stavak 2. Zakona o javnim nabavama BiH.²⁵

PREPORUKA 10

Pravobraniteljstvo je dužno ponudu dobavljača ocijeniti neprihvatljivom ukoliko ponuđena cijena prelazi planirana, odnosno osigurana novčana sredstva ugovornog organa.

²³ Službeni glasnik BiH, broj 39/14, 59/22 i 50/24

²⁴ Podaci iz tabelarnih pregleda sačinjenih za potrebe revizije

²⁵ Službeni glasnik BiH, broj 39/14, 59/22 i 50/24

Pravobraniteljstvo je za sve nabave za koje je predvidjelo zaključivanje okvirnih sporazuma zaključilo ugovore s dobavljačima u ukupnoj vrijednosti i količinama navedenim u tenderskoj dokumentaciji i okvirnom sporazumu na vremenski period od dvije godine čime je obesmislio potrebu zaključivanja okvirnih sporazuma.

PREPORUKA 11

Pravobraniteljstvo treba da na temelju potpisanih okvirnih sporazuma potpisuje pojedinačne ugovore o nabavi prema ukazanim potrebama.

Prilikom pokretanja javne nabave uredskog materijala i goriva, obavještenjem o nabavi i tenderskom dokumentacijom zahtijevano je da dobavljač dostavi bezuvjetnu garanciju banke za dobro izvršenje ugovora. Utvrdili smo da dobavljači nisu dostavili garanciju banke za dobro izvršenje ugovora. Shodno članku 72. stavak 4. Zakona o javnim nabavama, ukoliko izabrani ponuđač ne dostavi garanciju za izvršenje ugovora u ostavljenom roku, nakon zaključivanja ugovora, zaključen ugovor se smatra ništavnim.

PREPORUKA 12

Pravobraniteljstvo treba postupati u skladu s odredbama Zakona o javnim nabavama u pogledu nedostavljana garancije za dobro izvršenje ugovora.

Pravobraniteljstvo u postupcima nabava uredskog materijala i hosting informacijskog sustava OWISA, nije objavilo obavještenja o dodjeli okvirnih sporazuma na portalu Agencije za javne nabavke BiH, shodno članku 74. stavak 1. Zakona o javnim nabavama.

PREPORUKA 13

Pravobraniteljstvo je dužno objaviti obavještenja o dodjeli ugovora na portalu Agencije za javne nabavke BiH u skladu s odredbama Zakona.

Zakonom o javnim nabavama, članak 75. stavak 3, propisano je da je ugovorni organ dužan izvijestiti o realizaciji potpisanih ugovora/okvirnih sporazuma na portalu Agencije za javne BiH. Konstatirali smo da Pravobraniteljstvo tijekom 2024. godine nije izvješćivalo Agenciju o realizaciji potpisanih ugovora/okvirnih sporazuma.

PREPORUKA 14

Pravobraniteljstvo je dužno izvješćivati o realizaciji potpisanih ugovora/okvirnih sporazuma u skladu sa zakonskim odredbama.

9.1. Nabava tonera

Temeljem Plana javnih nabavki za 2024. godinu, Pravobraniteljstvo je pokrenulo postupak nabave tonera putem konkurentskog postupka, u vrijednosti 6.838 KM bez PDV-a.

Iako je Pravobraniteljstvo prilikom istraživanja tržišta utvrdilo da su cijene na tržištu značajno veće u odnosu na procijenjenu vrijednost nabave, nije donesena nova odluka o pokretanju javne nabave s većom procijenjenom vrijednošću, nego je putem ispravke obavještenja o nabavi povećana vrijednost nabave na 9.140 KM bez PDV-a. Također, Pravobraniteljstvo prije donošenja odluke o nabavi nije izvršilo adekvatno istraživanje tržišta, što je za posljedicu imalo više izmjena tenderske dokumentacije. Na adresu Pravobraniteljstva pristigle su četiri ponude

u vrijednosti od 9.000 KM do 9.150 KM bez PDV-a. Nakon provedene e-aukcije, potpisan je okvirni sporazum i ugovor s dobavljačem u vrijednosti 8.550 KM bez PDV-a u trajanju od dvije godine.

PREPORUKA 15

Pravobraniteljstvo je dužno da, prije pokretanja postupka nabave, provede ispitivanje tržišta i u skladu s tim donese odgovarajuću odluku o pokretanju postupka javne nabave.

9.2. Nabava usluga servisa i održavanja opreme

Temeljem Privremenog plana javnih nabavki za 2024. godinu, Pravobraniteljstvo je pokrenulo postupak nabave usluga servisa i održavanja opreme putem konkurentskog postupka, u vrijednosti 18.803 KM bez PDV-a.

Na adresu Pravobraniteljstva pristigle su dvije ponude koje su ocijenjene kao prihvatljive te je izabran ponuđač s cijenom od 17.280 KM. Nakon donošenja odluke o izboru najpovoljnijeg ponuđača, izabrani ponuđač nije dostavio dokaze u skladu s člankom 45. Zakona o javnim nabavama, te je stoga ponudu izabranog ponuđača, u skladu sa Zakonom o javnim nabavama, trebalo odbaciti.

Naime, Zakonom o javnim nabavama²⁶ definirano je da ugovorno tijelo dostavlja prijedlog ugovora onom ponuđaču čija je ponuda po rang-listi odmah nakon ponude najuspješnijeg ponuđača, u slučaju da najuspješniji ponuđač propusti dostaviti originale ili ovjerene kopije dokumentacije iz članka 45. i 47. Zakona, ne starije od tri mjeseca od dana dostavljanja ponude ili zahtjeva za sudjelovanje, u roku koji odredi ugovorno tijelo.

PREPORUKA 16

Pravobraniteljstvo je dužno izbor najpovoljnijeg ponuđača vršiti u skladu s uvjetima definiranim tenderskom dokumentacijom i odredbama Zakona o javnim nabavama BiH.

²⁶ Članak 72. stavak 3. točka a) Zakona o javnim nabavama

10. IT REVIZIJA

Pravobraniteljstvo nema uposlenog IT osoblja, te se za funkcioniranje Informacijskog sustava za evidenciju prihoda i potraživanja (ISEP) oslanja na eksternog dobavljača usluga i angažiranje IT stručnjaka. ISEP se nalazi na serverima dobavljača sa kojim je sklopljen ugovor za hosting i održavanje sustava. Procedura nabave održavanja ISEP sustava pokrenuta je u studenom 2024. godine, a ugovor je potpisan u veljači 2025. godine. S obzirom na to da je ugovor za 2024. godinu bio na snazi do kraja godine, navedeni sustav u Pravobraniteljstvu je jedno razdoblje bio bez ugovora o održavanju.

Informacijski sustav za evidenciju prihoda i potraživanja (ISEP) nudi 16 različitih izvješća na temelju unesenih podataka. Uočeno je da neka izvješća nisu korektna, u dijelu odabira aktivnih i arhiviranih predmeta, gdje se ne vrši pravilno razdvajanje predmeta.

PREPORUKA 17

Pravobraniteljstvo treba sačiniti sveobuhvatnu analizu trenutačnih nedostataka, grešaka i mogućih poboljšanja u radu ISEP sustava, te istu uputiti dobavljaču s kojim je potpisan ugovor o održavanju sustava radi otklanjanja uočenih nedostataka.

11. KOMENTARI PRAVOBRANITELJSTVA NA NACRT IZVJEŠĆA

Pravobraniteljstvo je u ostavljenom roku dostavilo komentare na Nacrt izvješća o obavljenoj finansijskoj reviziji za 2024. godinu. Komentari se uglavnom odnose na dijelove izvješća na koje je skrenuta pozornost, kao i na preporuke (točke 5, 6, 7.2.1, 7.3.2, 9 i 10).

Komentari Pravobraniteljstva u najvećoj mjeri potvrđuju nalaze i preporuke revizije, jer sadrže obrazloženja koja su već prezentirana tijekom revizije, kao i informacije o aktivnostima koje je Pravobraniteljstvo poduzelo u 2025. godini.

Vezano za preporuke koje se odnose na stručno obrazovanje uposlenih i evidentiranje potraživanja temeljem glavnog duga i dosuđenih troškova, Pravobraniteljstvo je izrazilo određeno neslaganje sa stavovima revizije. Međutim, navedeni argumenti nisu prihvaćeni jer nisu bili potkrijepljeni novim dokazima niti adekvatnim obrazloženjima.

Prihvaćena je sugestija u svezi s nazivom Tablice broj 3, te je ta korekcija izvršena u konačnoj verziju izvješća.

Kako u komentarima nisu dostavljene nove činjenice ni dokazi koji bi zahtijevali izmjene, konačan tekst Izvješća nije mijenjan u odnosu na Nacrt, osim u dijelu gdje su prihvaćene sugestije.

Detaljno obrazloženje prihvaćenih i neprihvaćenih komentara dano je u odgovoru na komentare koji je dostavljen rukovodstvu Pravobraniteljstva uz konačan izvješće.

Reviziju u Pravobraniteljstvu za 2024. godinu obavili su: Adnan Muharemagić – voditelj tima, Željko Čavar – član tima i Nerman Velić – član tima.

**Voditelj tima za
financijsku reviziju**

Adnan Muharemagić, v.r.

**Rukovoditelj Odjela za
financijsku reviziju**

Nataša Avdalović, v.r.

Broj: 04-16-1-796 /25

Privitci

Privitak I - Pregled prihoda i primitaka za 2024. godinu

Privitak II - Pregled rashoda proračuna za 2024. godinu

Privitak III - Bilanca stanja na 31.12.2024. godine

Pregled prihoda i primitaka za 2024. godini

Pravobraniteljstvo BiH

Opis	Planirani iznos u proračunu	Izmjene i dopune	Ukupni planirani iznos	Ostvareni iznos	Postotak (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Neporezni prihodi	150,000	0	150,000	234,821	157
Prihodi od poduzetničkih aktivnosti i imovine i prihodi od pozitivnih tečajnih razlika	0	0	0	0	
Prihodi od naplate premije osiguranja				6,072	
Naknade i pristojbe i prihodi od pružanja javnih usluga	0	0	0	0	
Novčane kazne (neporezne prirode)	150,000	0	150,000	228,749	152
2. Tekući transferi i donacije	0	0	0	0	
Primljeni tekući transferi od inozemnih vlada i međunarodnih organizacija - donacije iz inozemstva	0	0	0	0	
Primljeni tekući transferi od ostalih razina vlasti	0	0	0	0	
Domaće donacije	0	0	0	0	
3. Kapitalni primici	6,000	0	0	0	
Kapitalni primici od prodaje stalnih sredstava	6,000	0	0	0	
Primici od financijske imovine	0	0	0	0	
Primici od dugoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
Primici od kratkoročnog zaduživanja	0	0	0	0	
4. Ukupni prihodi i primici (1+2+3)	156,000	0	150,000	234,821	157

Pregled rashoda proračuna za 2024. godinu

Pravobraniteljstvo BiH

Opis	Odobreni proračun	Usklađivanja proračuna	Ukupni proračun	Izvršenje proračuna	Postotak (5/4*100)
1	2	3	4 (2+3)	5	6
1. Tekući izdaci	1,433,000	0	1,433,000	1,188,845	83
Bruto plaće i naknade	980,000	0	980,000	907,652	93
Naknade troškova uposlenih	100,000	0	100,000	81,982	82
Putni troškovi	44,000	0	44,000	24,815	56
Izdaci telefonskih i poštanskih usluga	30,000	0	30,000	27,437	91
Izdaci za energiju i komunalne usluge	1,000	0	1,000	0	0
Nabava materijala	30,000	0	30,000	23,687	79
Izdaci za usl. prijevoza i goriva	24,000	0	24,000	12,731	53
Unajmljivanje imovine i opreme	15,000	0	15,000	11,813	79
Izdaci za tekuće održavanje	30,000	0	30,000	19,096	64
Izdaci za osiguranje	7,000	0	7,000	5,084	73
Ugovorene i druge posebne usluge	172,000	0	172,000	74,548	43
2. Kapitalni izdaci	36,000	0	36,000	0	0
Nabava zemljišta	0	0	0	0	
Nabava građevina	0	0	0	0	
Nabava opreme	36,000	0	36,000	0	0
Nabava ostalih stalnih sredstava	0	0	0	0	
Rekonstrukcija i investicijsko održavanje	0	0	0	0	
3. Tekući grantovi	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
4. Proračun-neposredna potrošnja(1+2+3)	1,469,000	0	1,469,000	1,188,845	81
5. Višegodišnja kapitalna ulaganja	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
6. Novčane donacije	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
7. Programi posebne namjene	0	0	0	0	
	0	0	0	0	
8. Ukupno (4+5+6+7)	1,469,000	0	1,469,000	1,188,845	81

Bilans stanja na 31.12.2024. godine

Pravobraniteljstvo BiH

Opis	31.12.2024.	31.12.2023.	Postotak (2/3*100)
1	2	3	4
1. Gotovina, krat. potraživanja, razgraničenja i zalihe	6,078	1,189	511
Novčana sredstva	0	0	
Kratkoročna potraživanja	6,078	1,189	511
Kratkoročni plasmani	0	0	
Interni finansijski odnosi	0	0	
Zalihe	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	0	0	
2. Stalna sredstva	295,401	151,182	195
Stalna sredstva	510,215	306,398	167
Ispravka vrijednosti	214,814	155,215	138
Neotpisana vrijednost stalnih sredstava	295,401	151,182	195
Dugoročni plasmani	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
UKUPNO AKTIVA (1+2)	301,479	152,371	198
3. Kratkoročne obveze i razgraničenja	121,880	292,261	42
Kratkoročne tekuće obveze	33,008	13,489	245
Kratkoročni krediti i zajmovi	0	0	
Obveze prema uposlenima	88,720	74,954	118
Interni finansijski odnosi	0	0	
Kratkoročna razgraničenja	152	203,818	0
4. Dugoročne obveze i razgraničenja	0	0	
Dugoročni krediti i zajmovi	0	0	
Ostale dugoročne obveze	0	0	
Dugoročna razgraničenja	0	0	
5. Izvori sredstava	295,401	151,182	195
Izvori sredstava	295,401	151,182	195
Ostali izvori sredstava	0	0	
Neraspoređeni višak prihoda/rashoda	0	0	
UKUPNO PASIVA (3+4+5)	417,281	443,443	94